

Dorobek i rozwój myśli polskiej
nauki prawa pracy
w świetle wyzwań XXI wieku

Dorobek i rozwój myśli polskiej
nauki prawa pracy
w świetle wyzwań XXI wieku

*Księga dedykowana pamięci
Profesora Bogusława Cudowskiego*

Redakcja: Paweł Nowik, Iwona Sierocka,
Wioletta Witoszko, Katarzyna Żywolewska

Temida2
Białystok 2022

© Copyright by Temida 2
Białystok 2022

Redaktor Naukowy Wydawnictwa Temida 2: Dariusz Kijowski

Rada Naukowa Wydawnictwa Temida 2:

Przewodniczący Rady Naukowej Wydawnictwa Temida 2: Rafał Dowgier

Członkowie z Uniwersytetu w Białymstoku: Stanisław Bożyk, Leonard Eteł, Ewa M. Guzik-Makaruk, Adam Jamróz, Dariusz Kijowski, Cezary Kulesza, Agnieszka Malarewicz-Jakubów, Piotr Niczyporuk, Maciej Perkowski, Mariusz Popławski, Emil W. Pływaczewski, Marzanna Poniatowicz, Stanisław Prutis, Walerian Sanetra, Joanna Sieńczyło-Chlabicz, Ryszard Skarzyński, Halina Święczkowska, Mieczysława Zdanowicz

Członkowie z Polski: Adrian Chabowski (Uniwersytet Medyczny w Białymstoku), Katarzyna Dudka (UMCS w Lublinie), Sabina Grabowska (Uniwersytet Rzeszowski), Edward Gniewek (Uniwersytet Wrocławski), Adam Górski (Uniwersytet Jagielloński), Bogumił Pahl (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), Lech Paprzycki (Sąd Najwyższy), Piotr Stanisławiszyn (Uniwersytet Opolski), Maria Zabłocka (Uniwersytet Warszawski), Mariusz Załucki (Krakowska Akademia Frycza Modrzewskiego, członek Komitetu Nauk Prawnych PAN)

Członkowie zagraniczni: Lidia Abramczyk (Państwowy Uniwersytet im. Janki Kupały w Grodnie, Białoruś), Vladimir Babčák (Uniwersytet w Koszycach, Słowacja), Renata Almeida da Costa (Uniwersytet La Salle, Brazylia), Maria Pia Baccari (Libera Università degli Studi Maria Ss. Assunta di Roma, Włochy), Chris Eskridge (Uniwersytet w Nebrasce, USA), José Luis Iriarte Ángel (Uniwersytet Navarra, Hiszpania), Bernhard Kitous (Uniwersytet w Rennes, Francja), Martin Krygier (Uniwersytet w Nowej Południowej Walii, Australia), Petr Mrkvýka (Uniwersytet Masaryka, Czechy), Marcel Alexander Niggli (Uniwersytet we Fryburgu, Szwajcaria), Sławomir Redo (Uniwersytet Wiedeński, Austria), Bernd Schünemann (Uniwersytet w Monachium, Niemcy), Sebastiano Tafaro (Uniwersytet w Bari, Włochy), Wiktor Trinczuk (Kijowski Narodowy Handlowo-Ekonomiczny Uniwersytet, Ukraina)

Żadna część tej pracy nie może być powielana i rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie i w jakikolwiek sposób (elektroniczny, mechaniczny), włącznie z fotokopiowaniem – bez pisemnej zgody wydawcy.

ISBN 978-83-65696-97-7

Recenzenci: *Jan Piąkowski, Monika Tomaszewska*

Opracowanie graficzne i typograficzne: *Jerzy Banasiuk*

Projekt okładki: *Jerzy Banasiuk*

Redakcja techniczna: *Jerzy Banasiuk*

Korekta: *Urszula Andrejewicz*

Wydawca: Temida 2

Przy współpracy i wsparciu finansowym Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku; publikacja współfinansowana przez Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II oraz Fundację PKO Banku Polskiego

Spis treści

Przedmowa.....	7
Bibliografia dorobku naukowego Profesora Bogusława Cudowskiego	11

Część I

INDYWIDUALNE PRAWO PRACY

KRZYSZTOF W. BARAN

O dyferencjacji i delimitacji prawa zatrudnienia	23

ALEKSANDRA BOCHEŃSKA

Zasada równego wynagradzania – zakres stosowania i możliwe odstępstwa	31

JUSTYNA CZERNIAK-SWĘDZIOŁ, EWELINA KUMOR-JEZIERSKA

O sytuacji pracownika wypełniającego obowiązki opiekuńcze w świetle przepisów prawa pracy i wyzwań XXI wieku	43

JOLANTA DROBOT

Ewolucja instytucji wygaśnięcia stosunku pracy.....	57

LUDWIK FLOREK

Stosunek pracy w polskiej tradycji prawnej.....	69

ANETA GIEDREWICZ-NIEWIŃSKA

Obowiązek wydania pracownikowi świadectwa pracy i opinii w ujęciu historycznoprawnym.....	81

ALEKSANDRA JAMRÓZ, LECH JAMRÓZ

Wynagrodzenie sędziów – założenia ustrojowe a praktyka (wybrane problemy) ..	93

MILENA KLOCZKOWSKA

Wpływ polskiej doktryny na przepisy regulujące zatrudnianie młodocianych	107

CEZARY KULESZA

Mediacja w postępowaniu dyscyplinarnym wobec nauczycieli akademickich w świetle unijnego standardu sprawiedliwości naprawczej	125

MONIKA LATOS-MIŁKOWSKA

Zasada uprzywilejowania pracowników wczoraj i dziś..... 143

ELIZA MANIEWSKA

Systemowa przynależność prawa pracy (prawo prywatne czy prawo publiczne)
– dyskusja wciąż żywa 157

ANNA MAROŃ

Czy pracownik samorządowy jest obecnie zawodem przeszłości
czy nadzieją na lepsze jutro? 175

AGATA MIĘTEK

Ochrona interesu publicznego oraz interesu pracodawcy
jako zasadnicza rola zasad współżycia społecznego przy kształtowaniu
treści stosunku pracy 185

LESZEK MITRUS

Projekt unijnej dyrektywy w sprawie równości oraz przejrzystości
wynagrodzeń kobiet i mężczyzn..... 197

ANNA MUSIAŁA

Zakład pracy jako centralna instytucja prawa pracy.
A czy zakład administracyjny? 213

PAWEŁ NOWIK

Myśl ks. kard. Stefana Wyszyńskiego na temat prawa pracy 225

MACIEJ PERKOWSKI, MACIEJ OKSZTULSKI

Wykształcony autysta na polskim rynku pracy a międzynarodowy
standard traktowania 239

PIOTR PIETRASZ

Pracownik jako pełnomocnik strony postępowania
przed sądem administracyjnym 255

KRZYSZTOF RĄCZKA

Praca w godzinach nadliczbowych – analiza porównawcza 263

JAKUB RUMIAN

Zakaz pracy w niedzielę..... 281

WALERIAN SANETRA

Właściwość sądów pracy a pojęcie prawa pracy. Zagadnienia wybrane.....293

IWONA SIEROCKA

Prawne instrumenty służące aktywizacji zawodowej „starszych” pracowników ..317

ARKADIUSZ SOBCZYK

Pracownik autonomiczny a pracownik „ustawowy”, „kodeksowy”, „układowy” i „umowny”331

PIOTR STARZYŃSKI

Postępowanie dowodowe w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli akademickich – garść refleksji..... 343

KRZYSZTOF STARYK

Prawo pracy na progu kryzysu cywilizacji.....357

GRAŻYNA SZCZYGIEŁ

Zatrudnienie osób pozbawionych wolności z perspektywy rekomendacji Rady Europy i prawa krajowego367

KRZYSZTOF WALCZAK

Swoboda zatrudnienia z perspektywy pracodawcy w kontekście przepisów o „sygnalistach”379

JERZY WRATNY

Praca i prawo pracy w świetle encykliki *Laborem exercens*387

IWONA WROŃSKA

Międzynarodowa Koalicja na rzecz Równości Wynagrodzeń jako forma współpracy międzynarodowej na rzecz realizacji zasady równości płci.....399

MARTA ZBUCKA-GARGAS

Wyzwania dla prawa pracy w XXI wieku w zatrudnieniu w globalnych łańcuchach dostaw409

ALEKSANDRA ZIĘTEK-CAPIGA

Klauzula konkurencyjna – tradycja dwudziestolecia międzywojennego oraz wyzwania współczesności.....427

KRYSTYNA ZIÓŁKOWSKA

Realizacja obowiązku dbałości o dobro zakładu pracy w dobie pandemii
COVID-19..... 439

KATARZYNA ŻYWOLEWSKA

Ewolucja przepisów i zasad stosowania instytucji przywrócenia do pracy
na poprzednich warunkach 451

Część II

ZBIOROWE PRAWO PRACY

MARIA BOSAK-SOJKA

Spór zbiorowy w okresie międzywojennym – wybrane zagadnienia 461

JAKUB GOŁAŚ

Granice szczególnej ochrony trwałości stosunku zatrudnienia
działaczy związkowych 473

ZBIGNIEW HAJN

Demokracja związkowa – wybrane aspekty prawne 489

MAŁGORZATA KURZYNOGA

Ewolucja poglądów doktryny i judykatury na temat wpływu strajku
na stosunek pracy 503

ŁUKASZ PISARCZYK

Spory zbiorowe w systemie rokowań zbiorowych..... 523

KATARZYNA SERAFIN

Status zakładowej organizacji związkowej po nowelizacji ustawy
o związkach zawodowych z dnia 5 lipca 2018 roku – wybrane problemy..... 537

DAGMARA SKUPIEŃ

Związki zawodowe a rady pracowników w zakładzie pracy
– aktualność dawnych koncepcji w świetle prawa unijnego..... 547

JAKUB STELINA

Nowa formuła reprezentatywności związkowej w projekcie kodeksu
zbiorowego prawa pracy 561

JAKUB SZMIT

Reprezentatywność w aktach Międzynarodowej Organizacji Pracy 571

AGNIESZKA ZWOLIŃSKA

Regulacja prawna zbiorowych sporów pracy..... 589

Część III

PRAWO ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

TOMASZ DUBOWSKI

Europejski Urząd ds. Pracy w świetle założeń Europejskiego filaru
spraw socjalnych – wybrane zagadnienia 607

DOROTA DZIENISIUK

Dawne wypowiedzi o projektowaniu zabezpieczenia społecznego 619

DANIEL ERYK LACH

Szczególne regulacje dotyczące kwarantanny i izolacji w ustawie „covidowej” 629

WIOLETTA WITOSZKO

Ochrona z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych 641

Część IV

VARIA

MAŁGORZATA GERSDORF

Walka o wolnych sędziów..... 653

PIOTR HOFMAŃSKI, EWA HOFMAŃSKA

Sprawiedliwość naprawcza w systemie Statutu Rzymskiego 659

JAROSŁAW MATWIEJUK

Rada Bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej – geneza, zadania, organizacja,
działalność 673

MARIUSZ POPŁAWSKI, KRZYSZTOF MICHALAK

Aspekty racjonalnego tworzenia prawa a pozorność konsultacji
w prawie podatkowym – studium przypadku 685

